

Fwd: Язовир Пчелина и река Струма под него.

8 юли 2016 г., 19:29

———— Препратено съобщение ————

From: Dimiter Koumanov <dkoumanov@abv.bg>
To: minister@moew.government.bg, minister@mzh.government.bg, anikolova@moew.government.bg, SBKostov@mzh.government.bg, ISimeonov@mzh.government.bg, press@moew.government.bg, office@iara.government.bg, bd_plovdiv@abv.bg, bdvarna@bsbd.org, dunavbd@bldr.org, bdblg@wabd.bg, kbramcheva@moew.government.bg, rosip@moew.government.bg
Cc:
Date: Fri, 8 Jul 2016 19:20:38 +0300 (EEST)
Subject: Язовир Пчелина и река Струма под него.

Уважаеми дами и господа,

В качеството си на отговорник в Сдружение Балканка, гр.София по въпросите на екосистемните проблеми, Ви информирам за следното:

В изпълнение на програмата на Сдружението за спасяване на Българските реки от убийственото влияние на ВЕЦ-овете у нас, във връзка с поетия ангажимент да помагаме на структурите на МОСВ и БД, представяме доклад относно посетени и проверени ВЕЦ на територията на **БДЗБР на 07.07.2016г.**

Преди доклада, във връзка с мисията на сдружението за повишаване информираността на държавните органи, Ви информираме, че сме изпратили доклада до всички БД, а също така и до ИАРА и до Дирекция Морско дело и рибарство на МЗХ.

Причината е, че сме установили тежки нарушения на императивни забрани в ЗРА, извършени от собственика на ВЕЦ Пчелина и от собственика на едноименния язовир до с.Лобош. А най-тежкото нарушение е извършено от страна на МОСВ и БДЗБР. Ето защо се надяваме ИАРА да наложи съответните санкции на гореизброените лица и държавни структури в съответствие с наказателните разпоредби на ЗРА.

И така - докладът:

През м.юни 2016г. нивото на водата в язовир Пчелина спадна драстично. Причина за източването е дейността на пуснатия в експлоатация през пролетта на 2016г. нов ВЕЦ Пчелина.

Съгласно месечния график на МОСВ за използване на водите на комплексните и значими язовири през м.юни 2016, на гореспоменатата ВЕЦ е разрешено източването на 20 000 000 кубически метра вода за производство на електроенергия:

http://www.moew.government.bg/files/file/Water/Povarnostnivodi/Mesechen_grafik/2016/Grafik_06_2016.pdf

В началото на месец юли 2016, по данни от Хидрометричната Станция на НИМХ Струма-Перник, среднодневното водното количество, което преминава през станцията на река Струма е от порядъка на **0.6 - 0.7 м³/сек**, когато няма валежи във водосбора на реката над станцията. Между станцията и язовира, в река Струма се вливат две малки реки - Конска и Арката, а река Светля се влива директно в язовира. Сумарното водно количество, което тези притоци вкарват в язовир Пчелина, е от същия порядък - **0.6 - 0.7 м³/сек**. А разрешените за източване **20 млн.м³ за юни** означават - **7.71м³/сек**.

Гореописаното означава, че от МОСВ е издадено разрешение за източване на водата в язовира с около **6.5м³/сек**. - толкова е разликата между водите, които се вливат, и водите, които се изпускат. При общ обем на язовира от 54 млн.м³, става ясно защо язовирът е спаднал така драстично.

Като следствие, риболовци и местни хора от селата в района докладваха за умрели риби по брега, а пристанът на гребната база остана на сухо и имаше телевизионни репортажи за повредени лодки, задрали по дъното - в период на подготовка на националните отбори по гребане за олимпиадата.

Доколкото ни е известно, в края на юни е спряна временно дейността на ВЕЦ Пчелина, като в руслото на река Струма под язовира е изпускано нищожно количество вода - общо не повече от 50 л/сек от основния изпускател и от една тръба при енергогасителя под преливника. **И тогава пък - реката под язовира е почти пресъхнала.**

За гореописаното ни се оплакаха множество риболовци от района, които са стартирали събирането на подписка за спиране на дейността на ВЕЦ Пчелина. По техен сигнал, на 07.07.2016г извършихме проверка за доказване на горното. С резултатите от проверката можете да се запознаете от данните, качени на нашия сайт за наблюдение на ВЕЦ:

<http://dams.reki.bg/0492-dam/2016-07-07>

Най-интересен е последният клип, който показва реката под язовира.

Нарушения на законодателството:

1. Нарушения на Закон за рибарство и аквакултури:

Чл. 44в. (Нов - ДВ, бр. 94 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2012 г.) Собствениците и лицата, стопанисващи водноелектрически съоръжения, бентове и прагове, и собствениците на водните обекти по чл. 3, ал. 1, т. 2 са длъжни да поддържат оптимално ниво на водата **през размножителния период на рибите** с цел опазване на хвърления хайвер, освен когато се налага аварийно изпускане на водата.

Трябва да се отбележи, че язовир Пчелина е с надморска височина над 500 метра, за който забраната през размножителния период на пролетно-лятно размножаващи се риби е от **01.05.2016 до 15.06.2016**, съгласно заповед РД 09-217 / 15.04.2016 г. на министъра на земеделието и храните. Следователно собственикът на ВЕЦ Пчелина и собственикът на язовира са нарушили ЗРА, защото са допуснали източването му в забранен период, когато спадането на нивото на водата оставя оплодения хайвер на сухо. **МОСВ също е нарушило закона, разрешавайки източването на такова огромно количество вода в същия период, без да се налага аварийно изпускане.**

2. Нарушения на Закона за водите:

Чл. 116. (1) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) Всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети, включително:

1. (нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г., доп. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) постигане на добро химично и екологично състояние на повърхностните води;

4. (нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) осигуряване развитието на водните екосистеми и свързаните с тях сухоземни екосистеми.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) За постигане на целите по ал. 1 се определят:

1. минимално допустим отток в реките;

Чл. 117. (1) За опазването на водните екосистеми и влажните зони се определя минимално допустим отток в реките.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) Оттокът по ал. 1 се определя в плановете за управление на речните басейни в съответствие с методиката по чл. 135, ал. 1, т. 1.

(3) За целта по ал. 1 се прилагат следните мерки:

1. ограничаване на степента на регулиране на оттока;
2. определяне на задължителни за изпускане водни количества от язовирите;
3. въвеждане на ограничения върху прехвърлянето на води от един речен басейн в друг;
4. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) въвеждане на забрана за издаване на нови разрешителни за водовземане и ограничаване на вече издадените разрешителни;
5. провеждане на залесителни мероприятия.

(4) При разработване на водностопанските баланси минималните водни количества за оводняване се предвиждат приоритетно.

Чл. 135. (1) (Предишен текст на чл. 135, доп. - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) За поддържане на количеството и необходимото качество на водите:

1. министърът на околната среда и водите утвърждава методика за определяне на минимално допустим отток в реките;

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 65 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 11.08.2006 Г., ПОПР. - ДВ, БР. 66 ОТ 2006 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 22 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 11.02.2007 Г., ИЗМ. - ДВ, БР. 95 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 11.08.2006 Г.)

§ 125. До издаването на методиката по чл. 135, т. 1 минимално допустимият отток в реките се определя на 10 на сто от средномногогодишното водно количество, **но не по-малко от минималното средномесечно водно количество с обезпеченост 95 на сто** към точката на всяко съоръжение за регулиране на оттока или за водовземане.

От крайния срок за издаване на методиката по чл.135, ал.1 са изминали поне осем години и все още я няма.

Съгласно данните на НИМХ от ХМС Струма-Перник, абсолютното минимално водно количество в реката, измервано при станцията, е **0.200 м³/сек.** Като се добавят още толкова от приноса на реките Конска, Светля и Арката преди язовира, излиза, че под язовирната стена на яз.Пчелина трябва да се изпускат най-малко **0.400м3/сек.**, за да оцеляват речните екосистеми под язовира и за да се спази законът, а не да не се изпуска нищо, както се е случило след спирането на източването от ВЕЦ Пчелина.

3. Нарушения на Закона за биологичното разнообразие и на здравия разум:

Река Струма под язовир Пчелина попада в защитена зона от мрежата Natura 2000 - **33 Земен BG0001012**, определена за опазване на природни местообитания и дивата флора и фауна по чл.6, ал.1, т. 1 и 2 от Закон за биологичното разнообразие и в съответствие с директивата за опазване на хабитатите (**ДИРЕКТИВА на Съвета 92/43/ЕИО**).

Зоната обхваща и изпускателя на язовира /откъдето взима вода централата/, доколкото от него зависи водното количество в реката под язовира. Сградата на ВЕЦ Пчелина също попада в защитената зона.

<http://natura2000.moew.government.bg/Home/ProtectedSite?code=BG0001012&siteType=HabitatDirective>

Защитената зона приютава пет защитени вида земноводни и влечуги, както и следните защитени видове риби:

Балкански щипок (*S. aurata*), Горчивка (*Rh. sericeus*), Маришка мряна (*B. plebejus*), Обикновен щипок (*C. taenia*)

Тогава, съгласно чл.33, ал.2 във връзка с чл.32 от ЗБР, осъществяването на инвестиционното предложение за ВЕЦ Пчелина и дейността на централата понастоящем са недопустими спрямо предмета на опазване в защитената зона, тъй като нямат нищо общо с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда, а точно обратното.

Водовземането с цел производство на електроенергия в конкретния случай не се разрешава и от чл.118ж във връзка с чл.119а, във връзка с чл.44, ал.2 от Закона за водите, доколкото тези текстове забраняват използването на енергията на водата в случая.

Най-лошото - ако ВЕЦ Пчелина продължи да работи, нивото на водата в язовира непрекъснато ще бъде подложено на резки покачвания и спадове. А в реката под язовира ту ще текат 7.7 м³/сек, ту няма да тече почти нищо - както е станало сега с активното съучастие на всички структури на МОСВ, РИОСВ Перник и БДЗБР. В момента на бурно източване, оплоденият хайвер и излюпените рибки в реката са били отнесени, а които не са били отнесени, впоследствие са останали на сухо.

И все пак - още по-лошото е, че самият язовир се използва от хиляди риболовци и почиващи лятно време, както и от националната база по гребни спортове. А реката под язовира се използва и за къпане - включително от деца! Какво може да стане, ако от режим на абсолютно маловодие, под вливането на Треклянска /там мястото е известно като "плажа"/ изведнъж се появят 7.7 м³/сек от Струма?

И така имаме въпроси към МОСВ, след описаната фактическа обстановка и правна рамка:

1. Кой и защо е разрешил изграждането на ВЕЦ Пчелина на едноименния язовир в нарушение на законодателството?
2. Кой и защо е разрешил източването на 20 млн.м³ от язовира през месец юни 2016, по време на размножителния период на пролетно-лятно размножаващи се риби, вследствие на което е настъпило погиване на елементи от околната среда и унищожаване на всички оплоден хайвер, отложен в плитчините на язовира?
3. Кой и защо е спрял изпускането на каквато и да е вода от язовира впоследствие, та реката е почти пресъхнала под стената?
4. Отговорните лица ще понесат ли съответната отговорност?
5. Възнамерява ли министърът на околната среда и водите да изпълни задълженията си по чл.199 във връзка с чл.199а от Закона за водите, а именно - да прекрати водовземането и ползването на водния обект от ВЕЦ Пчелина, поради доказано увреждане и погиване на околната среда, както и поради забраната за водовземане по чл.118ж в защитената зона Земен, отчитайки и рисковете за човешкия живот, изложени по-горе?
6. Възнамерява ли МОСВ да направи постъпки пред съответните областни управители, за обявяването на язовир Пчелина и на Кресненското дефиле на река Струма, като зони за защите на водите по чл.119а от Закона за водите, определени като зони за отдих и водни спортове, защото БДЗБР категорично отказва да включи такива зони в ПУРБ 2016-2021 на ЗБР. Все пак - в Кресненското дефиле се провеждат международни спускания с лодки, а на язовир Пчелина е една от националните гребни бази?